

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/58/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7824200917
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7824200917.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členov senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého Z. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. H. Č.. XX, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Š.M. Č..XXX, XXX XX M., dieťa matky S. Q., M.. Q., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom M. H. Č.. XX, U..Č.. M. Č.. XX, XXX XX Y., korešpondenčná adresa tiež Y. Č.. X, M. a neuvedeného otca, o návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava č.k. 12P/80/2024-11 zo dňa 6.5.2024, takto

rozhodol:

- Potvrďuje uznesenie.
- Dáva podnet súdu prvej inštancie na začatie konania vo veci samej o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v konaní o návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti súdu o maloletého, napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie v znení:

„Nariaďuje matke S. Q., nar. XX.X.XXXX, aby odovzdala mal. Z. Q., nar. XX.XX.XXXX, dočasne do ústavnej starostlivosti X. pre deti a rodiny S., n.o., R. XX, Y., najdlhšie po dobu šesť mesiacov odo dňa vykonateľnosti tohto uznesenia.“

2. Súd vyhovel návrhu kolízneho opatrovníka za aplikácie § 367 zákona č.161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CM) v záujme maloletého dieťaťa na základe zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia veci. Konštatoval, že matka dlhodobo hrubým spôsobom zanedbáva výchovu a starostlivosť o svoje maloleté dieťa. Matka k svojej životnej situácii pristupuje ľahostajne a odmieta zmeniť svoj postoj. Svojím konaním tak ohrozuje zdravý fyzický a psychický vývin svojich maloletých detí (maloletého a jeho súrodencov). Napriek motivačným rozhovorom s matkou nedošlo k náprave pomerov. Rodina je nízkopríjmová, matka má k dispozícii len štátne sociálne dávky. Matka odmieta zmeniť svoj postoj vo vzťahu k starostlivosti o deti a k svojim rodičovským povinnostiach pristupuje laxne. S ohľadom na záujem maloletého za účelom ochrany jeho zdravia a života, nevyhnutným a jediným riešením sa javí umiestnenie maloletého do ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny S., n.o. v Y..

3. Proti rozhodnutiu bolo podané v zákonnej lehote odvolanie, označené nacionálami matky maloletého dieťaťa, vrátane označenia jej podpisu. Podanie vyjadruje nesúhlas matky s vydaným nariadením o odovzdaní syna do dočasnej ústavnej starostlivosti v X. pre deti a rodiny podľa §62 ods. 1 CMP, nakoľko súd prvej inštancie neúplne zistil skutočný stav veci, pretože ju nevy počul ako matku. Došlo k zmene pomerov v rodine, a po nastúpení manžela do výkonu trestu odňatia slobody, navrhla matka manžela,

zároveň stará matka detí I. M., že ju prijme aj s deťmi do svojej domácnosti, bude nápomocná pri výchove a základnej starostlivosti o deti. Matka si uvedomuje, že domácnosť nie je najvhodnejším prostredím pre výchovu maloletých detí, ale svoje deti miluje a vychováva ako najlepšie viem. Celé dni sa deťmi zaoberá a sú na ňu naviazané. Teraz, keď bude mať podporu a pomoc aj zo strany starých rodičov detí, bude sa im môcť venovať viac aj po jednom a zároveň si budem môcť nájsť aj brigádu, aby ich mohla aj lepšie finančne zabezpečiť. Potvrdila, že sa obrátila na komunitnú pracovníčku ohľadom pomoci s ubytovaním s deťmi, nakoľko má aj syna s ŤZP, ktorý potrebuje špeciálnu starostlivosť a sama by mu nevedela ponúknuť takú starostlivosť, akú potrebuje popri ďalších piatich deťoch. Pre syna s ŤZP sa snažila zabezpečiť čo najviac ako som vedela. S pomocou komunitného centra sa podarilo zabezpečiť sociálnu službu v G. červenom kríži, ktorú syn každodenne navštevuje, čím je zabezpečená aj pravidelná školská dochádzka syna N. do školy. Poplatky za služby Slovenského červeného kríža pravidelne uhrádza. Pred vybavením sociálnej služby komunitné centrum taktiež pomohlo pri zabezpečení invalidného vozíka pre syna, aby ho dokázala dopraviť ku lekárke a pod., nakoľko má problém s chôdzou. Je pre ňu náročné zabezpečiť dostatočnú starostlivosť pre syna N., ktorý je ŤZP, a preto súhlasila pre jeho dobro s umiestnením do špecializovaného zariadenia. Do strediska osobnej hygieny v budove komunitného centra chodí pravidelne prať oblečenie. Má zabezpečenú kartu pomocou komunitného centra ku výdajníku pitnej vody. Nesúhlasí s tvrdením, ktoré je uvedené v uznesení, že pristupujem ľahostajne ku svojej životnej situácii, a že odmietam zmeniť svoj postoj, a taktiež nesúhlasím ani s tvrdením, že ohrozuje zdravý fyzický a psychický vývin svojich maloletých detí. Ďalej sa snažila riešiť svoju situáciu s bývaním pomocou komunitného centra, kde som požiadala o pomoc a snažila sa zabezpečiť bývanie pre seba spolu aj s mojimi deťmi. Týmto mojím správaním a snahou nájsť si pomoc dokazuje, že svoje deti nadovšetko milujem a má naďalej záujem sa o svoje deti starať v ich prirodzenom domácom prostredí spolu s rodinou. Nesúhlasí s tým, aby mali byť jej deti odobraté z jej starostlivosti a umiestnené do dočasnej ústavnej starostlivosti.

4. Súdu bolo následne oznámenie prijatie maloletého dieťaťa dňa 17.5.2024 na podklade predbežne vykonateľného rozhodnutia súdu do Centra pre deti a rodiny v Y..

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 2 ods. 1 a § 3 ods.5 písm. c/ CMP, preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

6. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, vrátane konaní pod sp.zn. 7P/147/2020 a 12P/56/2020 a konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol. Odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožňuje, vrátane dôvodov, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. Aktuálne sa maloleté dieťa nachádza od 17.5.2024 v zariadení Centra na základe predmetného predbežne vykonateľného právoplatného rozhodnutia okresného súdu. Podľa zistení kolízneho opatrovníka, keďže matka maloletého dieťaťa s úradom nekomunikuje, rodičia matky oznámili Polícii jej nezvestnosť a po matke bolo vyhlásené pátranie.

7. Podľa ustálenej súdnej praxe pre nariadenie neodkladného opatrenia sa vyžaduje minimálne osvedčenie skutočností podstatných pre rozhodnutie. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvyš pravdepodobná (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. 9. 2010, sp. zn. 6 Cdo 171/2010).

8. V danom prípade bola osvedčená potreba naliehavej úpravy v záujme maloletého dieťaťa nariadením neodkladného opatrenia, ktoré je dočasného charakteru do doby nápravy aktuálneho stavu, resp. úpravy práv a povinností vo vzťahu k maloletému dieťaťu v konaní vo veci samej. V konaní bolo nateraz osvedčené riziko, že maloleté dieťa je vystavené nedostačujúcej starostlivosti zo strany matky, ktorá je toho času na neznámom mieste. Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje aktuálne zdravie a priaznivý vývoj maloletého za vážne ohrozený, a preto sa stotožňuje s potrebou nariadenia neodkladného opatrenia. Starostlivosť v zariadení pre deti a rodiny nie je ideálnou formou starostlivosti o maloleté dieťa, v tejto situácii je však takéto opatrenie v jeho záujme a to do doby riadneho preskúmania rodinných, osobných pomerov maloletého dieťaťa a jeho rodičov, blízkych príbuzných. Kolízny opatrovník v danom prípade poskytol rodine od roku 2020 rôznorodú pomoc a súčinnosť matke

pri starostlivosti o maloletého a jeho súrodencov, vrátane práce s rodinou na zvýšenie rodičovských zručností. O doby prvého umiestnenia maloletého (a tiež jeho súrodencov) v CDR S. v období od 10.8.2020 do 8.-9.10.2020 došlo načas k stabilizácii situácie v rodine za podpory kolízneho opatrovníka. Aktuálne však, zrejme v súvislosti s nástupom partnera, resp. manžela matky do výkonu trestu odňatia slobody, došlo k zhoršeniu podmienok v rodine, ktoré matka, ako sama uviedla, nezvláda. Do doby preskúmania rodinných pomerov maloletého dieťaťa a najmä osobných, rodinných pomerov matky, je tak úprava starostlivosti o dieťa nariadením neodkladného opatrenia nevyhnutná.

9. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil postupom podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 387 ods. 1 CSP s tým, že neodkladné opatrenie bude trvať s poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 CMP najdlhšie po obdobie 6 mesiacov od jeho vykonateľnosti.

10. Zároveň odvolací súd považuje za potrebné začať konanie o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému deťom vo veci samej (§ 365 ods. 6 CMP). Samostatné konanie nie je potrebné začínať, ak by konanie o zmenu starostlivosti s meritórnym výsledkom prebehlo na základe návrhu alebo z úradnej moci.

11. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP, čo je všeobecným ustanovením pre rozhodovanie o trovách konania v konaniach vedených podľa CMP. V danom prípade nie sú dané dôvody na rozhodnutie podľa iných ustanovení CMP (§ 52 až § 55).

12. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods.2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).